

Kósa Alice És Dézsi Judit

Itt én vagyok [Kósa Alice] Juditkámmal [Dézsi Judit, szül. Kósa Judit] a sepsiszentgyörgyi lakásunk erkélyén, 1946 nyarán. Csak két évet voltunk [Brassóban], és 1940-ben visszajöttünk Sepsiszentgyörgyre. Sepsiszentgyörgyön a Közfürdő utcában laktunk, most is megvan [a ház], mert a románok elmentek, és kibéreltünk egy szép egyemeletes lakást, körülvéve kerttel, elől jó nagy területtel. Az egy három szoba-konyha-fürdőszobás lakás volt. Egy román családnak a tulajdona volt, a románnak magyar volt a felesége, de románabbnak érezte magát, mint a férje. És ugye azok [1940-ben] elmentek. A románok elmentek [Sepsi]Szentgyörgyről, egy-kettő, ha mert maradni. Mert csúfak voltak a székelők, beverték az ablakát mindeniknek, nem mertek kimenni [a házból a románok]. A román megbízott valakit -- egy magyar embert --, azon keresztül fizettük a lakbért. És ott laktunk. És a fivérem elment [látogatóba] Pestre a feleségével -- Budapesten nekem van ma is élő első unokatestvérem --, és hozott nekem egy [harisnya] szemfelszedő tűt. Megvan most is. De nem olyan egyszerű, hogy csak a horga van, hanem úgy van megcsinálva, hogy egy picit rugós. Na, akkor én nekiültem, és megtanultam harisnyafelszedni. Olyan gyorsan tudtam majdnem, mint a gép. Úgy megszokta már a kezem. Én azzal többet kerestem, mint a férjem, mert probléma volt a harisnya, nem volt olyan egyszerű, hogy bemegyek a boltba [és veszek]. Hol volt, hol nem. Nagyon sok munkám volt, mindig éjjel fél kettőkor feküdtem le. Mert nappal főzni is kellett, takarítani is kellett. És három szobám volt, egyet kiadtam, szedtem a szemeket, semmi[ben] hiány[t nem láttunk]. A férjem nem vette volna jó néven, nem akarta engedni, hogy dolgozzak. Jó, nem volt kedve, hogy menjek dolgozni, de én kitaláltam [mindenfélét], mert nem tudta volna ő a fizetéséből a családot fenntartani. Közben [1945-ben] négyen lettünk a családban, és az ő ezernégyszáz lejes

fizetésével nem tudtunk volna [megélni]. Mindenfélét kitaláltam. Főztem a csokit, töltöttem lapokat finom dobostortakrémmel, és házicsokit, tésztát árultam, szerény kamattal, hogy úgy mondjam. Egy lejért adtam egy darab csokit is és a tésztát is. És közben éjfélig szedtem a [harisnya]szemeket, én többet kerestem, mint a férjem. Mert én nem bírtam, nekem kellett? [a pénz]. És ott volt a két gyermek. Aztán németet tanítottam [otthon], volt, hogy kilenc tanítványom volt [egy tanév alatt]. Juditkám 1945-ben született. Juditka is nagyon szerette a nyelveket, én azt gondoltam, hogy inkább nyelvszakra megy. De aztán nagyon megszerette a matematikát, és akkor már csak mérnök? És nem is tudhatott volna csak olyan pályára, olyan egyetemre menni, amelyik közel van. Nem volt anyagi [lehetőség] -- igaz, volt ösztöndíja is. És azért olyat kellett válasszon, ami Brassóban volt, a faipari mérnököt végezte. 1968-ban végzett, és akkor azt mondtam neki: 'Hogyha van hely Marosvásárhelyen -- mert kitették a táblát, hogy hol vannak a helyek --, én azt tanácsolom, hogy válaszd Marosvásárhelyt, hogy legyél egy helyen Alpárral, a testvéreddel. Mert nézd meg, apád negyven évvel idősebb, én szívbeteg vagyok -- hát én örökké temetkeztem, azt hittem, hogy már rövid idő van hátra, hát örökké dagadt, vízzel teli láb, kar, sokszor kitelt az arcom vízzel --, az én életem bizonytalan, és ne maradj egyedül.' Úgy is volt. Volt három hely Marosvásárhelyen, és az egyiket ő kapta, a bútorgyárban. A gyárban három évig kellett gyakorlatot csinálni, az muszáj volt. De a három évet megcsinálta úgy, hogy a marosvásárhelyi faipari szakközépiskolában az esti tanfolyamra kerestek tanárt. És felkeresték Juditkát is a gyárban, hogy nem vállalja-e el az estiseket -- akik járnak az esti előadásokra. Hát hogyne, olyan kicsi fizetése volt akkor, ezerkétszáz vagy ezerháromszáz lej fizetése volt [a bútorgyárban], elvállalta. És nagyon megszerették Juditkát ott az iskolában, és megkérdezték, hogy nem jönne-e át tanárnak, mikor a három év eltelt. Jaj, nagyon szívesen, boldogan. Örvendett. Neki nagyobb kedve volt [a tanárkodáshoz], nyilván. Nem kellett olyan korán felkeljen, nem tudom, hogy hat órakor jártak-e vagy hétkor, és a gyárban bent kellett lenni háromig vagy kettőig. És három év múlva elvállalta a rendes [tanári] állást. Közben beiratkozott a pedagógiára, mert ő mérnök volt, de kellett a tanári [diploma] is azért ahhoz, hogy taníthasson. Beiratkozott, és járt vizsgákra. Mindig megvolt, hogy mikor kellett bemenni, Bukarestben volt többször, Brassóban is talán, hogy tette a vizsgákat. Úgyhogy a végzettsége mérnök-tanár. Két diplomája volt. A Juditka férjét Dézsi Józsefnek hívják. Két fiuk született, József és Szabolcs.